

پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی

شماره بیمه‌شده موقت چیست؟

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتی‌نو» تلاش

- بهر همدی از بیمه‌بیکاری، با اشتغال در دو کارگاه مختلف
- بخشودگی جرائم برای کارگاه‌هایی که اقساط آن‌ها تمام نشده است
- استفاده از کمک‌هزینه ازدواج با سابقه کم بیمه‌ای
- دریافت مقرری بیمه‌بیکاری برای صاحبان حرف و مشاغل آزاد

احمد فاضلی

کارشناس-مدیر تأمین اجتماعی

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

بیمه‌شده خویش فرمای مغازه فرش فروشی در بازار تهران هستم و به استناد جواز کسب فرش فروشی، یک سال است بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد شده‌ام. اخیراً به علت آتش‌سوزی در منطقه‌ای از بازار، مغازه من نیز دچار حریق شده و عملاً بیکار شده‌ام و تعمیرات مجدد و بازسازی مغازه جهت ادامه اشتغال به مدت زمان بیشتری نیاز دارد. با توجه به اینکه بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم آیا در مدت بیکاری می‌توانم از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنم؟

خیر، صرفاً بیمه‌شدگانی که دارای کارفرما بوده و مشمول قانون کار هستند و از دستمزد مشمول کسر حق بیمه آن‌ها سه در صد بابت بیمه بیکاری کسر و همراه با حق بیمه مربوطه به حساب تأمین اجتماعی واریز می‌شود مشمول استفاده از مقرری بیمه بیکاری هستند، لذا با این توضیحات چون بیمه‌شده مشاغل آزاد فاقد کارفرما و مشمول قانون کار نیست، شما و کلیه بیمه‌شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد در صورت بیکاری نمی‌توانید از مقرری بیمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی استفاده کنید.

فروشگاه خشکبار و شیرینی‌فروشی من در دی‌ماه سال ۱۴۰۱ نسبت به تقسیط بدهی قطعی شده همراه با جرائم مربوطه اقدام کرده و در حال پرداخت اقساط مربوطه است. با توجه به بخشودگی جدید جرائم که در خردادماه سال ۱۴۰۲ اعلام شده است آیا کارگاه ما نیز که قبل از صدور این دستورالعمل جدید بدهی قطعی شده را تقسیط کرده و هنوز پرداخت اقساط به پایان نرسیده است، مشمول این بخشودگی قرار می‌گیرد؟

بله، کارفرمایانی که طبق ضوابط قبلی نسبت به تقسیط بدهی‌های قطعی شده با احتساب جرائم متعلقه اقدام کرده‌اند و پرداخت اقساط به اتمام نرسیده است، می‌توانند در مهلت تعیین شده ۱۴۰۲/۳/۱ لغایت ۱۴۰۲/۵/۳۱ ابتدائاً نسبت به ثبت درخواست خود در سامانه خدمات غیرحضوری سازمان تأمین اجتماعی اقدام کنند، سپس در صورت احراز کامل شرایط بخشودگی جرائم، می‌توانند درخواست کتبی خود را برای تبدیل به حال شدن بدهی تقسیط‌شده قبلی به شعبه مربوطه تأمین اجتماعی تسلیم کنند و در زمان ارائه تضامین جهت تقسیط دیون خود، از تسهیلات بخشودگی جرائم جاری بهره‌مند شوند.

با ۲۰ سال سابقه بیمه‌پردازی مشاغل آزاد و با ۶۰ سال سن بازنشسته شده‌ام. برای استفاده از درمان تأمین اجتماعی به تعداد خود و همسر و دو فرزندم از مستمری ماهانه من، حق سرانه درمان کسر می‌شود. اخیراً پزشک معالج گوش، حلق و بینی برای یک گوش همسرم سمعک تجویز کرده و آن را خریداری کرده‌ایم. آیا می‌توانم هزینه آن را از تأمین اجتماعی دریافت کنم؟

پرداخت هزینه وسایل کمک‌پزشکی پروتز و ارتوز و آندوپروتز - که سمعک نیز یکی از این وسایل است - صرفاً به بیمه‌شده اجباری کارگاه‌ها و بیمه‌شدگان اختیاری و بیمه‌های توافقی و بیمه‌شدگان راننده و قالیبافی و مقرری‌بگیران بیمه بیکاری و بازنشستگانی که که از مستمری آن‌ها دو در صد بابت درمان کسر می‌شود تعلق می‌گیرد، لذا کلیه این قبیل بیمه‌شدگان و بازنشستگان و افراد تحت تکفل آن‌ها مشمول دریافت کمک‌هزینه‌های وسایل پزشکی هستند. اما بیمه‌شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد و مستمری‌بگیرانی که در صورت تمایل از مستمری آن‌ها به جای دو در صد درمان به تعداد خود مستمری‌بگیر و افراد تحت تکفل قانونی، حق سرانه درمان کسر می‌شود (مثل شما) نمی‌توانند از خدمات سازمان تأمین اجتماعی در خصوص پرداخت هزینه پروتز و ارتوز و آندوپروتز استفاده کنند.

وکیل رسمی بیمه‌شده ایرانیان خارج کشور هستم که با نرخ ۱۸ درصد بیمه‌شده است و حق بیمه او را ماهانه پرداخت می‌کنم. اخیراً موکل من ازدواج کرده است، با توجه به اینکه یکی از تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شدگان پرداخت کمک‌هزینه ازدواج بلاعوض است، آیا او می‌تواند از سازمان تأمین اجتماعی این کمک‌هزینه را دریافت کند؟

خیر، همان‌طور که در پاسخ به یکی از سؤالات اعلام شده است، صرفاً بیمه‌شدگان اجباری و بیمه‌شدگان توافقی و رانندگان درون‌شهری و بین‌شهری مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان، می‌توانند در صورت احراز شرایط مربوطه از این کمک‌هزینه بهره‌مند شوند. تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شدگان ایرانیان خارج از کشور علاوه بر تعهدات بلندمدت مستمری بازنشستگی و فوت و از کارافتادگی (نرخ ۱۸ درصد) دو مورد از تعهدات کوتاه‌مدت شامل پرداخت هزینه وسایل کمک‌پزشکی پروتز و ارتوز و پرداخت کمک‌هزینه کفن و دفن، و انجام بقیه تعهدات کوتاه‌مدت از قبیل غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری و همچنین کمک‌هزینه ازدواج با توجه به تعاریف مندرج در قانون تأمین اجتماعی به این قبیل بیمه‌شدگان موضوعیت ندارد.

شرکت تولیدی با شخصیت حقوقی که فعالیت آن تولید لامپ‌های کم‌مصرف است به علت جابه‌جایی کارگاه در محل جدید واقع در حوزه عملکرد شعبه دیگر با همان کد کارگاهی قبلی نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان در شعبه فعلی تأمین اجتماعی اقدام می‌کند. با توجه به اینکه محل قبلی شرکت واقع در شعبه قبلی تأمین اجتماعی دارای بدهی قطعی شده همراه با جرائم مربوطه است، طبق دستورالعمل جدید بخشودگی جرائم، آیا می‌توانیم در بازه زمانی ۱۴۰۲/۳/۱ لغایت ۱۴۰۲/۵/۳۱ نسبت به درخواست بخشودگی جرائم مربوط به شعبه قبلی تأمین اجتماعی از طریق شعبه فعلی اقدام کنیم؟

بدواً باید اطلاع داشته باشید که تقسیط بدهی‌های قطعی شده مورد درخواست کارفرما، برای بخشودگی جرائم صرفاً از طریق شعبه ذی‌ربط (ایجادکننده بدهی) امکان‌پذیر است. در این ارتباط کارگاه‌های دارای شخصیت حقوقی که به علت جابه‌جایی محل کارگاه با همان کد کارگاهی قبلی نسبت به پرداخت حق بیمه کارکنان در شعبه محل جدید (مقصد) اقدام می‌کنند، اما در شعبه مبدأ دارای بدهی قطعی شده همراه با جرائم هستند، پس از ثبت درخواست و احراز شرایط در محل جدید (صرف‌نظر از وجود بدهی) در سیستم خدمات غیرحضوری تأمین اجتماعی، با ثبت درخواست بخشودگی جرائم در شعبه قبلی (مبدأ) مجاز به استفاده از بخشودگی جرائم مربوط به بدهی‌های قطعی شده شعبه قبلی تأمین اجتماعی خواهند بود.

جهت پیگیری سوابق پرداخت حق بیمه خود به شعبه تأمین اجتماعی مربوطه مراجعه کردم. مسئول نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی اظهار داشتند که من در سیستم تأمین اجتماعی دارای شماره بیمه‌شده دائم و موقت هستم و باید شماره موقت به دائم تبدیل شود، خواستم در خصوص شماره موقت اطلاعاتی داشته باشم.

اگر کارفرمای کارگاهی از ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان خودداری کند و بر اساس گزارش بازرسی به عمل آمده از کارگاه مذکور اسامی کارگران جدید در گزارش بازرسی قید شود، در صورتی که کارگران گزارش شده در بازرسی در سیستم تأمین اجتماعی فاقد شماره بیمه‌شده باشند، شعبه تأمین اجتماعی جهت محاسبه بدهی کارگاه، ابتدا به بیمه‌شده شماره موقت اختصاص می‌دهد و بعد از اینکه بیمه‌شده در کارگاه‌های دیگر شاغل و شماره اصلی بیمه‌شده اخذ کند، آن‌گاه از نظر مشخصات هویتی، مطابقت دو شماره اصلی و موقت بیمه‌شده احراز و شماره موقت به شماره اصلی تبدیل می‌شود. سپس سوابق مندرج در شماره موقت به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه بیمه‌شده در سیستم تأمین اجتماعی ذخیره خواهد شد.

به مدت دو سال در کارگاه تولیدی پوشاک مشغول به کار بودم. بعد از اتمام دومین سال قرارداد، در پایان سال از کارگاه اخراج شدم. پس از آن جهت برقراری بیمه بیکاری نسبت به تنظیم دادخواست در اداره کار اقدام کرده و اداره کار من را جهت برقراری بیمه بیکاری به شعبه تأمین اجتماعی معرفی کرده است. از آنجایی که من پیش از این دارای جواز کسب الکترونیک بودم، شعبه مربوطه اعلام کرده که باید از محل کسب قبلی من در ارتباط با عدم استفاده از جواز کسب در خصوص اشتغال در صنف الکترونیک در ایام بیکاری، بازرسی تحقیقی انجام گیرد؛ در حالی که من بعد از استخدام در کارگاه تولیدی و پس از بیکار شدن، در این صنف اشتغال به کار نداشتم. در این خصوص نیاز به راهنمایی دارم.

چنانچه بیمه‌شده قبل از برقراری بیمه بیکاری دارای موافقت اصولی یا پروانه کسب یا مجوز اشتغال معتبر باشد، در صورت اشتغال در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی و متعاقب آن از کارگاه اخراج و بیکار شده باشد و برای برقراری مقرری بیمه بیکاری توسط اداره کار به شعبه تأمین اجتماعی معرفی شود، اگر از طریق استعلام توسط سازمان تأمین اجتماعی از مراجع صادرکننده مجوزها و انجام بازرسی تحقیقی، عدم اشتغال به کار بیمه‌شده به واسطه مجوزهای صادره در ایام بیکاری احراز شود، می‌تواند از مقرری بیمه بیکاری استفاده کند.

راننده تاکسی در شهر تهران هستم. قبلاً هشت ماه سابقه بیمه‌پردازی اجباری دارم و یک سال است بیمه رانندگان شده‌ام. اخیراً از دواج کرده‌ام و طبق اطلاع، سازمان تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگان کمک‌هزینه ازدواج بلاعوض پرداخت می‌کند. آیا من نیز می‌توانم از این کمک‌هزینه برخوردار شوم؟

کمک‌هزینه ازدواج بلاعوض به بیمه‌شدگان اجباری که دارای کارفرما هستند، همچنین بیمه‌شدگان توافقی و رانندگان درون‌شهری و برون‌شهری مشمول قانون بیمه اجتماعی رانندگان (مثل شما) تعلق می‌گیرد. البته به شرطی که این قبیل بیمه‌شدگان ظرف پنج سال قبل از تاریخ ثبت ازدواج حداقل دو سال (۷۲۰ روز) سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند و چون جمع سابقه شما ۲۸۰ ماه (۸ ماه اجباری و ۱۲ ماه بیمه رانندگان) است، به علت کسری سابقه پرداخت حق بیمه نمی‌توانید از سازمان تأمین اجتماعی کمک‌هزینه بلاعوض ازدواج دریافت کنید.

بیمه‌شده تأمین اجتماعی در شرکت تولیدی پوشاک هستم. شعبه تأمین اجتماعی به یکی از کارگران شرکت که قبلاً اخراج شده است، اعلام کرده که چون سابقه پرداخت حق بیمه او کمتر از یک سال (۳۶۵ روز) است، مشمول دریافت بیمه بیکاری نیست. من قبلاً مدت هفت ماه در محل فروشگاه شرکت تولیدی مذکور کار می‌کردم و در حال حاضر طبق پیشنهاد کارفرما شش ماه است در محل کارخانه تولیدی شرکت مذکور کار می‌کنم و از طرفی کارفرما حق بیمه سه ماهه اول محل کارخانه را اشتباهاً در پرونده فروشگاه پرداخت کرده است. با توجه به اینکه سابقه پرداخت حق بیمه در آخرین کارگاه کمتر از ۳۶۵ روز می‌شود، آیا در صورت اخراج و بیکار شدن نمی‌توانم از مقرری بیمه بیکاری بهره‌مند شوم؟

همان‌طور که اشاره کرده‌اید، طبق تفاهم‌نامه سال ۱۳۸۴ که بین وزارت کار و امور اجتماعی وقت و سازمان تأمین اجتماعی منعقد شده است، در کارگاه‌های با ماهیت دائم اگر سابقه پرداخت حق بیمه بیمه‌شده در آخرین کارگاه کمتر از یک سال - یعنی ۳۶۵ روز - باشد، بیمه‌شده اخراج شده (مثل بیکاری همکار شما) نمی‌تواند از مقرری بیمه بیکاری استفاده کند. اگر بیمه‌شده در دو کارگاه که دارای کارفرمای واحد است و حق بیمه او به جای پرداخت در شعبه محل اشتغال اولی در شعبه دیگری پرداخت شده باشد در اجرای تفاهم‌نامه و تکمیل سابقه ۳۶۵ روز، سوابق هر دو کارگاه با هم جمع شده و در صورت دارا بودن سایر شرایط، بیمه‌شده مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری قرار خواهد گرفت.

یکی از آشنایان دو سال است نگرهبان یک باغ و مزرعه در حومه شهریار است و ضمن دریافت دستمزد از مستأجر باغ و کار کردن در مزرعه، با خانواده خود در آنجا سکونت دارد. چون همسرش نیاز به خدمات درمانی دارد از من خواسته است ببرسم آیا کارگران شاغل در مزارع و باغات کشاورزی می‌توانند بیمه تأمین اجتماعی شوند و آیا کارفرما موظف به بیمه کردن آن‌هاست؟

مزارع و باغات کشاورزی که مالک یا مستأجر آن شخصیت حقیقی است، اگر دارای سند مالکیت و یا اجاره و پروانه فعالیت صادره از سوی نظام صنفی کشاورزی است کارگران شاغل در آنجا مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند. اگر مالک و یا مستأجر باغ با مشخصات ذکر شده بالا از بیمه کردن کارگر خودداری می‌کند او می‌تواند با مراجعه به واحد بازرسی شعبه تأمین اجتماعی شهریار و اعتراض به این موضوع در خواست بازرسی کند تا پس از مراجعه بازرسی به محل باغ و درج نام او در گزارش بازرسی بتواند از خدمات سازمان تأمین اجتماعی از جمله خدمات درمانی برای خود و افراد تحت تکفل استفاده کند. در خصوص اشخاص حقوقی که در باغات کشاورزی و مزرعه در بخش کشاورزی فعالیت دارند (که مشمول نظام صنفی کشاورزی و دارای پروانه صنفی معتبر و اساسنامه ثبت‌شده در اداره ثبت شرکت‌ها و درج آن در روزنامه رسمی کشور هستند) کارگران شاغل در این شرکت‌ها نیز مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند و بازرسی کارگاهی از آن‌ها پلا منع است.

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی